Írta: origo
2005. augusztus 18. csütörtök - Módosítás: 2005. augusztus 18. csütörtök

Hol Párizzsá, hol Rómává alakul az Andrássy út. Hol Párizzsá, hol Rómává alakul az Andrássy út. Steven Spielberg forgat Budapesten. Filmes körök szerint megélénkült a kereslet Magyarország iránt. Az állam az idén eddig körülbelül 700 millió forint adókedvezménnyel támogatta a filmforgatásokat. Az [origo] utánajárt annak, hogy hogyan lehet Magyarországra csalni a mozisokat, mitõl lehet jó üzlet az, ha valaki hazánkban forgat filmet. A budapestiek számára elsõsorban a forgalomkorlátozások és a hol Rómává, hol Párizzsá alakuló Andrássy út jelzi, érezhetõen megélénkült a filmesek érdeklõdése Magyarország iránt. Lapértesülések szerint Steven Spielberg rendezõ most forgó München címû filmjének készítés közben, körülbelül 20 millió dollárt azaz valamivel több, mint négymilliárd forintot hagy Magyarországon. Spielberg azonban nincs egyedül: az utóbbi évben egyre több filmes lát jó lehetõséget Magyarországban. A külföldi filmkészítõk számára az elsõ szempont: Jó befektetés-e a mozi? Hiába a megfelelõ, patinás környezet, a felkészült gárda, és az infrastrukturális háttér, ha a filmest, mint befektetõt nem sikerül becsalogatni a piacra. A környezõ országokban - elsõsorban Csehországban - a rendszerváltás után komoly üzletet láttak a külföldi filmesekben. Prágában számos híres darabot forgattak, például az Amadeust, a Mission Impossible-t. Itt adott volt minden: megfelelõ gazdasági környezet, kellõképpen díszletszerû óváros. Késõbb, a bõvülõ filmes befektetések hatására kiépült egy olyan infrastrukturális háttér, amely a legextrémebb hollywoodi stúdióigényeket is kielégíti. Ezt kellene Magyarországnak felülmúlni. Adókedvezménnyel csábítják a filmeseket A 2003-as filmtörvény elsõsorban a kedvezõ gazdasági környezettel igyekezett új életet lehelni az itthoni filmiparba. A filmtörvény a befektetõk számára legszimpatikusabb vonása az, hogy a Magyarországon filmbe forgatott pénz 20 százalékát adókedvezményként vissza lehet igényelni. A hazai társaságok kétféleképpen húzhatnak hasznot a filmgyártásból. A filmtörvény lehetõséget kínál, hogy a produkció csendestársa magyar befektetõ legyen, de ko-producerként részt is vehet a film elkészítésében. Az elsõ 16, míg a második 8 százalékos profitot ígér. A kedvezményt azok a társaságok vehetik igénybe, amelyek egy Magyarországon készített film gyártását támogatják. A társaságok a film magyarországi költségeinek 20 százalékát finanszírozhatják adómegtakarítás céljából. A társaság a befektetett összeg 100 százalékával csökkenti adóját, és 50 százalékával az adóalapját, így tehát, amikor adózásra kerül a sor, a filmtörvénynek köszönhetõen a befektetett összeg 16 százalékával kevesebb adót kell fizetnie, ezt mint hasznot könyvelheti el. Az adókedvezmény-igazolásokat a Nemzeti Filmiroda adja ki a befektetõknek. A filmiroda 2004 júniusában kezdte meg a mûködését. "Tavaly és idén június között 91 esetben állítottunk ki adóigazolási határozatot" - nyilatkozta az [origo]-nak Dr Taba Miklós, a Nemzeti Filmiroda igazgatója. Taba szerint összesen 10-11 milliárd forintot költöttek a filmesek idén eddig Magyarországon. Az állam a tavalyi évben 632, míg idén eddig körülbelül 700 millió forint adót juttatott vissza a filmgyártásba beszálló magyar cégeknek. Taba Miklós elmondta: a konstrukció nem csak az bérmunkát végeztetõknek jó: erõsíti a magyar részvétellel készülõ koprodukciókat is. "Hirtelen változtak meg a viszonyok: egy új iparág van születõben" - jellemzi a helyzetet a Nemzeti Filmiroda igazgatója. A külföldi filmeseknek tehát nem kell mást tenniük, mint megtalálni a megfelelõ magyar befektetõt, aki beszáll a produkcióba, az adókedvezményeknek köszönhetõen ez 20 százalékkal csökkenti a film elõállításának költségeit. A konstrukció mûködni látszik. Zachar Balázs az Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Audiovizuális Fõosztályvezetõje szerint a külföldi filmesek 10 milliárd forintot hagytak Magyarországon idén. Ebben olyan költségek szerepelnek, mint a stúdióbérlet, a szállítás, de benne van a stáb szállása és étkeztetése is. "Amikor megtörtént a törvénymódosítás, nyilvánvaló volt, hogy boom lesz" - nyilatkozta az [origo]-nak Zachar.

Szombati András, a Concorde Filmfinanszírozási Alap igazgatója szerint is körülbelül 10 milliárd forintot költenek el idén a külföldi filmesek. Bõvíteni kell a filmes infrastruktúrát Zachar Balázs úgy véli, Magyarországnak most az infrastruktúrában kell erõsítenie. A jelenleg hazánkban forgatott nagy külföldi produkciók szinte a teljes magyar szakembergárdát foglalkoztatják. Ahhoz azonban, hogy még több filmes jöjjön Magyarországra, olyan stúdiókat kell építeni, amelyek a legigényesebb hollywoodi rendezõknek is megfelelnek. Az állam közvetlen módon nem vesz részt az infrastruktúra fejlesztésében, de a beruházásokat megpróbálja ösztönözni. Ez a folyamat már el is kezdõdött: elég csak Andrew Vajna és Demján Sándor nevével fémjelzett, hatalmas etyeki filmgyárépítésre gondolni. Taba Miklós szerint nem titok, hogy egyelõre kevés a rendelkezésre álló stúdiótér és az angolul beszélõ profi stáb. Az infrastruktúra hiányosságain próbál segíteni a magyar Fejlesztési Bank filmes infrastrukturális beruházásokat támogató hosszú távú kedvezményes hitelével. Az MFB a "Sikeres Magyarországért" vállalkozásfejlesztési program keretében nyújt kedvezményes hitelt egymilliárd forintig, évi 4 százalékos kamatra, maximum 15 évre. A hitel felvételéhez - kulturális beruházásról lévén szó - a hitelösszeg 15 százalékával kell rendelkezni A Concorde szintén a filmes környezet fejlesztését látja a következõ lépésnek. Eddig 30-35 nagyobb külföldi produkcióhoz szereztek magyar befektetõket. Az üzlet mostanra olajozottan mûködik: elsõsorban nagyvállalatok használják a filmforgatásokat arra, hogy csökkentsék adóalapjukat. Szombatiék tapasztalatai szerint elsõsorban európai koprodukciók társulnak magyar befektetõkkel. Az amerikai filmesek megpróbálják "házon belül" intézni a dolgokat, vagyis olyan amerikai vállalatokat keresnek, amelyek Magyarországon is rendelkeznek cégekkel. Zachar Balázs szerint 1-1,5 évbe telik amíg Magyarország véglegesen bekapcsolódik a nemzetközi filmes vérkeringésbe. Az mindenképpen pozitívum, hogy a filmtörvény határozatlan idõre hirdette meg az adókedvezményt. Az osztályvezetõ szerint Magyarország, mint helyszín, Hollywoodban jelenleg az elsõk között szerepel, ha szóba kerül egy Kelet-Európai forgatás. Barsi Szabó Gergely